

REVŠČINA JE ČISTA BEDA

J
e
a
n
p
i
š
e
.
k
e
r
j
e
M
i
r
j
a
m
o
d
s
o

tna, da se približuje rok. Bo treba nekaj vržt na papir. Vlečem do zadnjega trenutka. Z razlogom. Ker sem želel tik pred tem pisanjem še drugič videti film Družina Roka Bička. Da se spravim v pravo razpoloženje. Da bodo solze pustile sledove na licih in bodo oči spet malo rdeče. In res je bilo tako. Sicer manj intenzivno in šokantno kot prvič, vendar vseeno. Lahko sem bolj podrobno spremljal Rokovo mojstrstvo, pa čeprav tole ne bo filmska kolumna, kaj šele kritika. Film je zgolj neka čustvena inspiracija, ki odpira predale zgodbe, da bo zdaj lažje steklo, ko je ura pozna in glava malo težka. Ne od vina, od misli. Zato pustimo Družino danes ob strani, mogoče ob kateri drugi priložnosti, ko boste vsi vi šli v kino in se bomo lahko pogovarjali o videnem. Saj boste, kajne? Obljubite, da ne boste kot

garjavega psa zapustili slovenskega filma, ki ravno ravna svojo hrbtenico in kaže čekane. Dobro! Pa gremo.

Pred leti je bilo. Stal sem sredi ene najbolj umazanih kuhinj, kar sem jih do takrat videl. Okoli mene škatle, umazana posoda, stari časopisi, pokvarjeni električni aparati in štirje člani neke povsem nefilmske družine. Ni bilo na vasi, bilo je sredi najlepšega mesta na svetu, sredi Ljubljane podoba čiste revščine. Ena slaba plača, štiri lačna usta. Nihče od njih ni dosegel takšne stopnje duhovnega razvoja, da bi zviška gledal na materialno in se mu zlahka odpovedal. Nismo vsi tam. Lakota in strgana obleka ni odraz razsvetljenja, je dokaz bede človeškega življenja. Vse smo pokorili, naravo, živali in planet – vsaj tako menimo – razpasli smo se po deželi kot lačne kobilice, vendar ne zmoremo vsakomur izmed nas zagotoviti pravični delež osnovnih dobrin. Seveda je bilo skozi zgodovino še veliko hujše, tako da lakota in revščina tega trenutka v globalnem smislu ni več tak problem kot je bila stoletja nazaj. Tako me prepričujejo znanstveniki, ki imajo veliko širši pogled od mene, ki zgolj stojim sredi tiste iste kuhinje. Tako danes kot takrat, saj je vse isto. Nima , znanja in sredstev, da bi meril revščino po svetu, sploh ne, še za po Sloveniji nimam tistega kljunastega merila, da bi jo pomeril, to prekleto bedo! 54.000 revnih otrok imamo, baje. Je to merilo? Za takšne množice osebkov imam svojo merico umerjeno na poln bežigranski stadion, ja tisti, ki zdaj gnije v lastni bedi, ko smo se tja zgrnili poslušati in gledati Siddhartha. Tisto je bila velika gruča ljudi in bilo nas je kar 30.000. Za videti je bilo nesramno veliko glav in revnih otrok je za dva taka stadiona, kar še več. Madona, veliko! Torej revščina v Sloveniji še zdaleč ni stvar preteklosti, kje pa! Pa kaj bi vam govoril, mogoče ima celo vsak med vami svojo osebno zgodbo, ko se ga je dotaknila revščina ali ga s ta veliko macolo treščila po betici. Saj sem vam celo že enkrat pisal o svoji, drobni miniaturi. Se bom potrudil, da se ne ponavljam, pa čeprav ne vidim nič napačnega v tem, da o istih in istih temah pišemo vedno znova, dokler še bijejo v oči, dokler še pečejo.

Danes sem na revščino pomislil na dva načina: najprej kakšna je razlika med v varno udobje zazibano eksistenco, ki ji je brutalna beda tako odtujena, da vse plava daleč o nje in pomislil sem tudi na to, da v revščini ni nobene moralne vzvišenosti. In tudi, kako sta ta dva načina me seboj tesno povezana. Ravno mnogi varno pospravljeni predstavniki naše vrste lahko imajo polna usta razlag o tem, kako je potrebno čutiti pomanjkanje, da boš zaznal pomen nečesa, ki je večje od mene. Ne rečem. Včasih znam razmišljati na podoben način, ko hvalim izkušnje, ki nas seveda obrusijo, sploh slabše izkušnje. To bi znal celo danes podpisati, če le ni zraven vključenega pomanjkanja osnovnih predpogojev varnosti, ki pa so zatočišče, hrana in pijača, miren spanec in seveda zavedanje, da te ne bo nihče ubil v roku četrtr ure. Biti varen ni stvar prestiža, morala bi biti del osnovne opreme vsakega sprehajalca po našem domačem planetu. Oporna točka, izhodišče, štartna pozicija – biti toliko varen, da se ne treseš za jutri. Seveda mi sploh ni potrebno zapisati, da sanjam utopije. Ni tako. Saj že veste.

Na tem mestu je zame edino pametno vprašanje: zakaj je tako? Je to del naše agresivne narave, da darwinovsko obračunavamo z lastno vrsto, da bomo pobili šibkejše? Mogoče. Je tista potreba po moči naše gorivo za prevladovanje. Mogoče. Posedovanje predmetov in kopičenje materialnega še

eden od stranskih produktov tistega istega razvoja? Mogoče. Mogoče pa mešanice vsega povedanega in še nečesa četrtega. Ali pa seveda nič od tega in nekaj čisto drugega. Ne vemo. Ta vprašanja mi redno zastavljajo mladi in potem lahko malo mencam in se izgovarjam, ker drugače res nimam pojma, da bi znal jasnega glasu in s trdne pozicije pojasnjevati nekaj tako zapletenega kot je saga o tem, kje je Človek dokončno zavrnil s poti in se zdaj izgublja v neki džungli. Bodimo iskreni in priznajmo, da se nam zgolj malo sanja v megli o pojasnilih o vsem tem. Zakaj preprosto ne ukinemo revščine tako, da bi na novo prerazporedili dobrine in ne bi bilo več pomanjkanja. Zanimivo pri vsem tem je, da kljub velikemu naraščanju svetovne populacije še vedno pridelamo dovolj hrane za vse. Vendar bi to veljalo samo v primeru, da bi ta skupna hrana tudi res končala v nekem velikanskem namišljenem nahrbtniku, iz katerega bi se lahko jemalo po potrebah vsakogar. Ah, boste rekli, o tem so pa že nekateri pisali in govorili pred desetletji, stoletjem in več, da smo potem nekateri na lastni mladi koži preizkusili to v nekem drugem sistemu. Tam se je ta projekt sfižil in nismo živeli v komuni enakovrednih, temveč so ljudje še vedno pridobivali koristi na račun drugih. Očitno nam to ne gre, da bi našli samovzdržni sistem, od katerega bi vsi živeli dovolj polno ter brez zamer. Ne gre. Sistemska napaka človeka to onemogoča. Naša usoda je kruta, naj nam bo! Na jeziku si vsi želimo enakovrednosti vseh udeležencev, ali pa vsaj velika večina, in hkrati si želimo izstopati na nekem področju, kjer ni konkurence ali je slaba, tudi za ceno enakovrednosti? To ne bo šlo, raztrgalo vas bo na kose! Ste tvegano razpoloženi?

Zapisek je izšel v februarški številki Kraljev ulice (hvala Jean, namesto Mirjam), fotografija pa je iz filma Družina režiserja Roka Bička.